

Szerkesztőségi iroda:
Nagybeeskerek,
Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.
Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybeeskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.
Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.
Főszerkesztő: Dr. BRÁJER LAJOS.

Előfizetési árak:
Egész évre ——— 24 kor.
Félévre ——— 12 .
Negyedévre ——— 6 .
Egy hónapra ——— 2 .
— Egyes szám ára 3 fill. —

Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetői
irodáknban.

Megjelenik
vasár- és ünnepnapok kivételével
minden nap délután 5 órakor.

Nagybeeskerek, 1911.

XL. évfolyam 14. szám.

Szerda január 18

Az alkohol.

Nagybeeskerek, jan. 18.

Fájdalom, nincsen olyan időpont, a mikor valaki megakadhatna azon, hogy az alkoholkérdésről elmélkedünk. Soha senki nem kérdezheti csodálkozva, hogy mit akar az elmélkedő most az alkohollal?

Elpusztíthatlanul állandó folytonos szomorú aktuálitás az alkoholkérdés. Bármikor irunk, vagy szólunk róla, mindig benne van az események középpontjában, mindig aktuális. Legfőleg csak arról lehet szó, hogy kevésbé vagy jobban megráz bennünket mikor elmélkedünk róla.

Nekünk most alkalmunk van jobban megborzonezni az alkohol rettenetességétől. Előttünk folyik egy nagy pör, amelynek pörjogi labirintusai között tizenhat árnyalak imbolyog, akiket a gyilkos alkohol ugyszólván egyszerre pusztított el s talán életük virágjában, munkaerejük teljében ragadta el az élők sorából.

De előttünk imbolyog állandóan egy szörnyű nagy sereg, akiknél az alkohol göze tompította el az értelem világát, akik nyomorékon, csenevészeken, hitvány állati módon tengődve vánszorognak az életben, terhére a jelennek s veszedelmére a jövő generációnak. Szörnyű nagy, borzalmas sereg ez, amely nem hogy fogyna, de nő.

Az emberiség vezető elméi, a társadalom és államok intézői látják, tudják ezt a szörnyű pusztulást és nem tesznek ellene semmit, mert amit tesznek az a semmivel egyenlő. Üres prédikáció és szentelt vízzel való gyógykezelés.

Bombasztikus fenyegető üres szavakkal, komikus plakátokkal és írásokkal áll oda a

nagyságos állam a polgárai elé, a másik oldalon pedig csalogatja pálinkásboltjaiba pálinkáshordóhoz a tömeget, hogy a gyilkos itallal teletöltse és elpusztítsa. A másik nagyságos és hatalmas szervezet a társadalom, jajgat és siránkozik s operett-társulatokba szövetkezik az alkohol ellen s a zengőn szavaló derék társulatok titokban vidáman szopogtatják az alkoholt.

Sőt közvetve még védi is állam és társadalom egyaránt az alkoholt, mert mindenütt enyhítő körülménynek veszi, ha valaki részeg s mentesíti az ő általa alkotott jogszabályok ellen vétőket, ha azok előzőleg tesztették magukat az alkohol mérgeivel.

Az alkohol nagy borzalmas katasztrófáinál néha kitör az állam, főlemeli súlyos ökleit, hogy lesujtson, hogy büntessen valakit és fölháborodva keresi — a bűnbakot.

Hogy a bűnös senki más, mint ő maga, hogy ő a fölbujtó, a tettes, a bűnrészes egyaránt, arra nem is gondol. Bűnbakot keres, hogy büntessen a maga bűnhalmazatáért és szentelt vizet ad orvosságul a maga fertőző nyavalyája ellen.

És így lesznek szomorú állandó aktuálítások az alkohol borzalmi és így marad örök téma és borzalom továbbra is, míg a társadalom teljes erejével be nem dugja az alkohol forrásait s arra nem kényszeríti azt az államot, amelyet alkot, hogy gyilkos italát a pokolba öntse, vagy pedig alkot egy olyan államot, ahol az emberbutítás és pusztítás megszűnik s megszűnik vele az alkohol borzalmainak aktualitásai.

De prédikáció, plakátok, alkohollenes társulatok, bűnpörök! — nagyságos állam és társadalom, — így ne méltóztassék komédiázni.

A községi közigazgatás helyzete Torontálban.

Adatok a közigazgatás reformjához.

Nagybeeskerek, január 18.

A magyarországi községi és körjegyzők országos egyesülete akciót indított, hogy az 1911-ik évi állami költségvetés tárgyalása alkalmával a községi közigazgatás mai nehéz helyzete alaposan megvitattassék.

E zélből országszerte statisztikai adatokat gyűjtött össze a községi közigazgatásról, amely adatok igen alkalmas utmutatóul szolgálhatnak a közigazgatás reformjánál is.

A Torontálvármegyei községi és körjegyzők egyesülete szintén összegyűjtötte a vármegyére vonatkozó statisztikai adatokat, amelyek érdekesen és tanulságosan világítják meg a községi közigazgatás helyzetét Torontálvármegyében.

Az összegyűjtött statisztikai adatok szerint amelyek az 1910-ik évi december 31-iki állapotot tüntetik föl Torontálvármegyében van 158 községi és 20 körjegyzőség s a körjegyzőségekhez tartozó kisközségek száma 28.

A vármegye területén összesen 178 jegyző működik és pedig a régi minősítéssel 145, az új minősítéssel pedig 33, akikből 57-nek magasabb iskolai képzettsége is van.

Községi bíró van összesen 206. Ebből 7 írástudatlan, 186 csak írni és olvasni tud, míg 13-nak középiskolai képzettsége van.

Segédjegyzői állás 190 van szervezve. Az orvosviszonyokra vonatkozó adatok meglehetősen szomorúak. Községi orvosi állás ugyanis 43, körorvosi állás 54 van szervezve s ebből községi orvosi állás 34, körorvosi csak 40 van betöltve, vagyis 23 orvosi állás betöltetlen.

Érdekesek és tanulságosak a pótdóra vonatkozó adatok is. E szerint a vármegye 206 községe közül csak 16 olyan boldog község van,

— Ha hívom a fővárost, még csak nem is felelnek.

Megemegett kis fekete sapkája. „Éljen Bertrand!” Ó de . . .

És együtt sirtak, tán örömkömben . . . Mint mikor az ember sir, ha olyasvalami történik, nagy horderejű esemény, amelyre nem számítotunk. Nem törődött ő azzal, hogy ferdén néztek rá a faluban. Bertrand ott volt lent, egy nagy mozgalom vezetője, a kis emberek magmentője, hatalmasabb a minisztereknél . . . Mindankinél hatalmasabb . . .

Akart iratni neki: „Vigyázz az egészségedre, én édes jó kis Bertrandom! Ne vedd le még a meleg mellényedet és ha az utcára mérsz, tégy kendőt a nyakadra . . . Hűvösek még az esték . . . Azt is meg akarta neki iratni, hogy jól érzi magát és hogy örül, hogy ilyen nagy állása van, de a levél már nem ment el.

Most, amint így feküdt az ágyban, harangzúgás és szélvihar közepette, éles késként járta át fejét a szó, hogy „sztrájk”.

„Sztrájk . . . sztrájk . . .” És a harangok! S a szél!

Felkelt. Kint azonban még mindig nem zúgott a harang és nem fújt a szél. Csendes volt a vidék és a sztrájk szó sem lüktetett többé oly erősen agyában.

Igy járt most. Ha megette volna a rizslevesét, elmaradt volna mindez.

Magasan fentjárt a nap már az égen, de Mantine háza csak nem akart megnyílani.

Dálfélé a postáskisasszony, aki még mindig

„TORONTÁL” tárcája.

A sors iróniája.

Ugy történt, hogy egy este Mantine képtelen volt lenyelni a levesét. Mintha ólomból lett volna a nyelve és pamutból a fogai. Különös dolog!

Mint rendes, tiszta, öreg anyóka pedig semmiképp sem akart eltérni a megszokottól. Új divatokat kezdeni csak fiataloknak való, — szokta mondogatni. Az ő korában kissé furcsa lenne. Felemelte a kanalát, kinálgatta magát, mint a hogy kis gyermeket szokás: „Mantine! No, nézd! Jó rizsleves! Neked készült, Mantine! . . .”

Nem! És nem!
Mégis csak különös, 75 éves korában kezd válogatós lenni.

Betakarta hát a tűzhelyben a paraszat hamuval, rátette a levesét, elővette a kőtést, gondolta, majd csak megjön időközben az étvágya. De a gyomra makacs lett. Sokáig kötögetett így, míg végre a lámpa is pislogni kezdett, belátta szegényke hát, hogy nem megy másképp, levette a levest a tűzről, betette a pohárszékbe, hamarosan elmondta imádságát, lefeküdt, miközben folyton ezt dünnyögte: Különös, mégis csak különös . . . De alighogy bebújt a párnák közé, forróság borította el tagjait; hallotta, ahogy befúj a szél az ablak- és ajtónyílásokon és harangzúgást is hallott.

Harangzúgás? Leugrott az ágyból. Kinyitotta az ablakokat.

Sem szél, sem harangzúgás . . . Különös . . . Különös dolog . . .

Ujra lefeküdt hát és most ismét vihar keletkezett ott künn és a harangok is zúgni kezdtek.

Bedugta a füleit. Még rosszabb volt. Akkor, nehogy elfogja a szomorúság a felett, hogy egyedül van a kis házikóban, amennyit csak lehetett, Bertrandra gondolt.

Az ő Bertrandja! Ott lenn volt, ott a nagy Párisban. Ki gondolta volna, hogy így fognak róla egy napon beszélni. Amikor először olvasta nevét az újságban, nyilalást érzett a szíve táján, de a postáskisasszony bejött ő hozzá és így szólt:

— Ő tartja a mi sorsunkat a kezében . . . Ő a mi Napoleonunk, aki győzelemre vezet majd bennünket.

Uram Isten! Szent Atyám! Nem tudja ugyan, hogy ki az a Napoleon, de mégis . . .

És az újságok mindig csak róla beszéltek: „Bertrand Mantine, az egyesület elnöke . . . Bertrand Mantine a miniszternél . . .” És a mikor rosszra kezdett fordulni a dolog: „Bertrand Mantine, a sztrájkmozgalom vezetője”, vagy „Bertrand Mantine és a sztrájk”.

„A sztrájk”. Gyászos szó, melyet azelőtt sohasem hallottak fülei.

A postáskisasszony idejöt hozzá, könyves szemekkel, de büszkén, ő büszkén! Kitért a sztrájk! Be kellett ennek következni! Nincs levél, sem újság.

ROYAL-BIOSKOP-SZINHÁZ.

Ruhatár 10 fillér. Fényesen berendezett füstmentes helyiség. Légfűtés. Ruhatár 10 fillér.

Művészies képek.

Válogatott műsor.

Művészies képek.

Csütörtökön este 6 és 9 órakor.

1. Kiadó lakás. (Humoros)
2. A gólyacsald. (Természetes.)
3. Akt anarchistának néznek. (Humoros.)
4. Babylon leánya. (Dráma.)
5. A francia csapatok nagy szemléje. (Term.)
6. Virágvárszat. (Színezett nagy ballet.)
7. Mória aludni akar. (Humoros.)

ahol nem ismerik a községi pótdát, míg a többi 190-ben mindenütt van. Ha a pótdatok százalékait részletezzük, az még súlyosabb viszonyokat tüntet föl.

Ugyanis: 20%-kon aluli községi pótdátó van 7 községben, 20 és 60 százalék közötti pótdátó 79 községben, 60—100 százalék közötti pótdátó 76 községben, száz-kétszáz százalék közötti pótdátó 27 községben, míg egy községben kétszáz százalék fölötti községi pótdátó sújtja a boldogtalan lakosságot.

Ime ezeket az adatokat gyűjtötte össze a vármegyei jegyzőegylet Torontálvármegyére vonatkozólag s ezek az adatok bizony a községi közigazgatásnak meglehetősen súlyos és nehéz helyzetét tüntetik föl, amelyben ugyancsak elkélne az orvoslás, ha az ellenzéki hazafiak szóáradataitól hozzájuthatna a kormány.

HIREK.

Tájékoztató.

Január 23. Rendkívüli városi közgyűlés.
Február 13. Közigazgatási bizottsági ülés.

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület munkásgimnáziumának január havi programja:
Január 19. 8—9-ig fizika, 9—10-ig közigazgatás.
" 24. 8—9-ig elektrotechnika, 9—10-ig gazd. földrajz.
" 26. 8—9-ig fizika, 9—10-ig közigazgatás.
" 31. 8—9-ig elektrotechnika, 9—10-ig gazd. földrajz.

IDŐJÁRAS.

A nagybecskereki meteorológiai állomás időjárás jelentését
Január 18.

Barométer súlyedő, délután 1:38 órakor: 764.0 mm.
Hőmérséklet: maximum 2.6. C°, min. -3.0 C°. Csapadék:
— Felhőzet: Cu St 9. Szélirány és erősség: W 3.
Jóslat a következő 24 órára: Száraz. Hideg.
Jelmagyarázat: A barométer állása a déli leolvasást tünteti fel a helyi magasságra való átszámítás nélkül; 0° C-ra redukálva. Maximum és minimum este 8 óra 38 perctől másnap este 8 óra 38 percgig; csapadék reggel 6 óra 38 perctől másnap reggel 6 óra 38 percgig; felhőzet: Ci — firtősfelhő, Cu — gomolyfelhő, St — rétegesfelhő, Nb — esőfelhő, Ci—St — felhőfátyol, Ci—Cu — bányafelhő, Cu—St — réteges gomolyfelhő. Szélirány: N — észak, S — dél, W — nyugat, E — kelet. Felhőzet nagyság, 0 — tiszta ég, 10 — teljesen borult. Szél erősség: 0 — szélcsend, 8 — nagy vihar.

Hány lakosa van Nagybecskereknek?

A népszámlálás eredménye. 2143 a szaporodás.
— (Saját tudósítónktól.) —

A Nagybecskereken megejtett népszámlálást folyó hó 10-én fejezték be s az egyes kerületekbe kiküldött népszámlálók folyó hó 15-én küldték be a már feldolgozott anyagot a városi központi népszámlálói irodába, ahol tegnap állították össze a nagybecskereki népszámlálás eredményéről szóló statisztikai kimutatást.

nem kapott összeköttetést, Mantinehez sietett, hogy elmondja neki: Még mindig nincs vége! Nincs sürgöny! Nincs posta! Győzelem! Forradalom ez már! Ha ezek a vén kisasszonyok valamibe belegabalyodnak, fiatalabbak lesznek a gyermekeknél...

De a fordulónál, amikor észrevette, hogy Mantine háza csukva van, meggyorsította lépteit, majd futni kezdett, majd a kapu elé érkezve, nagy félelem fogta el.

— Mantine — kiáltotta. Majd belépett. — Nos nem gondol a...

— Már hogyan gondolna! Persze hogy gondol az ő fiára, Bartrendra, meg a rizslevesre is. De valami nem jól van.

— Hány óra lehet?
— Dél van, Mantine, nem szégyenli magát?

Dél? Az agya óráján hajnali négy óra lehetett. Behunyta a szemeit és így sóhajtott:

— Azt hiszem, kisasszony, hogy valami bajom van. Azt gondolom, ha ennék... Rizslevesem van a pohárszékben...

A meleg levest azonban még csak meg sem tudta kóstolni, a kisasszony, aki megfogta a kezét, meghátrált ijedében. Tüzes volt a bőre.

Elhitták estefelé az orvost, de az csak éjjel jöhetett.

Amikor jól megvizsgálta és azután a kisasszonnyal visszavonult, Mantinenak az az érzése támadt, hogy nagy baj lehet. Nem is törődött többé a rizsleves sorsával, hanem halkan kis Bertrandját kezdte hivo-

A kimutatás szerint az 1910. évi december 31-iki állapot szerint Nagybecskerek r. t. városának összesen 25,410 lakosa van.

A 24 éven felüli férfiak száma 6227, távol van a városból 1021.

Ebben a létszámban nem foglaltatik benne a közös hadsereg, honvédség és csendőrség legénységi állománya.

A háztelkek száma Nagybecskereken 3166. A legutóbbi népszámlálás alkalmával Nagybecskerek városának Felsőmúzslyán kívül 23,260 lakosa volt, a szaporodás tehát a lefolyt 10 év alatt 2143.

Legnagyobb szaporodás a kültelken mutatkozik, a lakosság száma az utolsó népszámlálás óta 1255-el szaporodott meg, míg a Belvárosban a lakosság száma egyes népszámlálói kerületekben kisebb-nagyobb mértékben csökkent a tíz év előtti eredményhez képest.

— Személyi hir. Dr. Dellimanics Lajos főispán ma reggel hivatalos ügyekben Budapestre utazott.

— Rendkívüli városi közgyűlés. Nagybecskerek város képviselőtestülete hétfőn, folyó hó 23-án délután 3 órakor rendkívüli közgyűlést tart, melynek tárgysorozatát lapunk holnapi számában közöljük. A közgyűlést megelőzőleg a városi állandó választmány ülése szombaton, 21-én délután lesz.

— Eljegyzés. Temmer Alfréd helybeli nagykereskedő eljegyezte Rév Lajos szegedi vasuti felügyelő leányát Erzsikét.

— Küldöttség munkásházakért. Ma délelőtt nagybecskereki munkásokból álló küldöttség járt a vármegyházán, hogy az alispánnal tisztelegjen Nagybecskereken létesítendő munkásházák érdekében. A küldöttséget, amelyet Szalay József ev. ref. lelkész vezetett, az alispán távollétében dr. Vinczehidny Ernő m. főjegyző fogadta, aki kijelentette, hogy a kérést támogatni és tolmácsolni fogja.

— Adomány. Vági Sándor gyógyszerész 6 koronát adományozott a nagybecskereki iskolagyermekbarát egyesületnek.

— Halálozás. Mint Módosról jelentik, Fendler Károly ottani takarékpénztári igazgató neje, szül. Szladek Berta, életének 64-ik évében Módoson meghalt. A meghaldogult, köztisztelt urnóban dr. Csávossy Ignác törökbecsei járási főszolgabíró, dr. Szörke Károly módosi kir. járásbíró és Wekerle Nándor resiczai főszolgabíró anyósukat gyászolják. A temetés tegnap ment végbe Módoson nagy részvét mellett.

gadni. Majd mind hangosabban, úgy hogy a kisasszony gyengéden rá is szolt: Igen! Mindjárt itt lesz. Na, na, Mantine! Nem szabad kétségbeesni! Hirtelen világosság támadt elméjében. Kitalálta, hogy a végét járja és a papért küldött. Azontul csak Bertrandt hívogatta mindig, két napon keresztül.

Minden órában felhívta a kisasszony a fővárost, de ez volt a válasz mindig: Csak a hivatalos táviratokat továbbítjuk.

A kisasszony a haját tépte, de nem tehetett semmit.

Mikor Bertrand végre megérkezett, Mantine egy szép új ládában aludta örök álmát! Az utolsó sétatájjára készültek vinni éppen ki a temetőbe.

— Nem tehettem semmit, szegény Bertrandom, irtam, sürgönyöztem, mindhiába... Szegény Bertrand. Utolsó lehelete is utánad sóhajtott.

Összerogyott, de amint a parasztok csodálkozva néztek rá és a kisasszony a sztrájkról dörmögött valamit, felegyenesedett, kiküldte az embereket, bezarkozott és nem tudva tovább uralkodni magán, ledobta magát a földre, összeszorított fogakkal, ököleivel a halántékán, sirt, zokogott sokáig, átkozva barátait, a minisztert, a közigazgatást, az emberiséget, az egész világot, az Istent, aki soha sincs ott, ahol szükség van rá, ahol a segítségét várják.

És a kisasszony, aki a szobában volt, egy magán uralkodni képtelen, könyekbe fuló, megtört Napoleont látott maga előtt.

Gaston Chéreau

Eisenstädter S. és Társai

divatáruházában Nagybecskereken

a farsangi újdonságok megérkeztek.

Ugyanott eredeti japán- és török himzések, ridikulók és tablettok dus választékban vannak raktáron.

29-x.13

— Délvidéki kisgazdák vándorgyűlése. Nagy-kikindáról jelentik a következőket: A Délvidék leghatalmasabb gazdatársadalmi szervezete, a Délvidéki Földmívelők Gazdasági Egyesülete vasárnap tartotta szokásos téli vándorgyűlést a nagy-kikindai ipartestület díszteremében, mely ez alkalommal zsufolóság megtelt Torontál-, Temes-, Arad, Krassó-Szörény- és Bácsbodrogvármegye minden részéről összesereglett kisgazdakkal. A gyűlést Blaskovics Ferenc kanonok, előkelő helyettes nyitotta meg hosszabb beszéddel, válaszul Büchelbauer János, a nagy-kikindai főkegyesület elnökének üdvözlő beszédére. A megnyitó beszéd a gazdák szervezkedésének szükségességét hangsúlyozta a fenyegető közigazgatási bajokkal szemben. Juhász Vilmos földmívelőiskolai igazgató tartott ezután előadást az állattenyésztés fejlődéséről, utána pedig Halász Lajos szőlészeti és borászati felügyelő fejtegette ki a szőlők szénkénevezéséről szükséges tudnivalókat. Dold István egyesületi titkár az egyesület eddigi tevékenységéről számolt be, majd vázolta a jövőre tervezet. Az egyesület legközelebb szövetkezeti alapon havasi legelőt rendez be, továbbá nagyobb szabású tóhalgazdaságot. A gyűlés ezután azokkal a támadásokkal foglalkozott, amelyek Wittmann Jánost, az egyesület megjelenésben akadályozott elnökét érték. Egyhanguan határozati javaslatot fogadtak el, amely kimondja, hogy az egyesület elnöke, Wittmann János országgyűlési képviselőre vonatkozó legutóbbi hírlapi és parlamenti támadásokat a legteljesebb mértékben elítéli. A vándorgyűlést ezután Blaskovics Ferenc szép beszéddel befejeztette.

— A népszámlálás. Egy népszámláló biztostól vettük az alábbi verset s mint aktualitást ezennel kiadjuk. Ime:

A népet megszámláltuk
Elég gondot adott,
Számolásban töltöttünk
Tíz éjet, tíz napot.

Azóta mindnyájunkat
Köszvény, meg csusz kinez, —
Óh, mennyi futólépés
És mennyi papiros!

A népet megszámláltuk,
A népek száma van,
De buja, gondja, baja
Még mindig számtalan.

— Pótvásár Temesvárott. Temesvárott a kereskedelmi m. kir. miniszterium engedélye folytán: 1911. évi január hó 26. és 27-én a hasított körmű állatok (szarvasmarha, juh, sertés) felhajtására szorítókozó országos pótvásár lesz. Az állatok felhajtása január 26-án, csütörtökön reggel kezdődik Lóvásárt ezen pótvásár alkalmával nem tartanak.

— Egy csókért öt fog. Ezeres község korcsmájában vasárnap vigan volt a falu fiatal-sága. Folyt a tánc nagyban. Tanc közben Nédelko Péter tizenhét éves legény annyira elragadtatta magát, hogy táncosnőjét, aki pedig már másnak volt a menyasszonya, megcsókolta. Ezt a csókot azonban észrevette a vőlegény: Dimitreszku János, odaugrott a táncolókhöz, zsebéből bokszer rántott elő s teljes erejéből Nédelko arcába vágott vele. Az ütés oly erős volt, hogy a csókolózó legénynek azonnal kibullott tőle öt foga. Mindenesetre drága csók volt.

SZALLITÁSI, BIZOMANYI, INCASSO FIOK-ÜZLET MEGNYITÁS NAGYBECSKEREKEN

Iroda: Szerb hitközségi palota.
(Szerbtemplom-utca) Telefon 139.

PERL MÓR ÉS FIA : SZALLITÓK

Iroda: Szerb hitközségi palota
(Szerbtemplom-utca) Telefon 139

Elvállalunk minden a szállítási szakma körébe vágó megbízást. Eszközlünk mindennemű szállításokat helyben és vidékre, továbbá butorszállításokat saját patent butorszállító kocsijainkban, valamint mindennemű beraktározásokat saját raktárainkban. Beraktározandó árukra előleget nyújtunk.

Fülfizetések. A nagybecskereki szerb jótékony négyzet legutóbbi mulatságán a következő fülfizetések történtek: Honvéd tisztikar 17 korona, Eisenstädter és Társa 15 korona, dr. Dellimanics Lajos, Jankó Agoston, dr. Vinczevidy Ernő, dr. Perisics Zoltán, Engel Anália, Központi Hitelszövetkezet, Strasser és König, dr. Steiner Gyula, Steinitzer Géza, N. N., Mocsányi Rihárd 10-10 koronát, Grünbaum Vilmos, Mangold Hermann, Dr. Iványi Mór 6-6 koronát, Veinovic, Veinovic, Mihály, dr. Szaics János, Csermák Etelka, Poroszkai Béla, dr. Pollák Győző, Deutsch Zsiga, Hirtenstein Márk, Kleiner Aladár, dr. Friedl Alfréd, dr. Sándor Mihály, dr. Bilicz Béla, dr. Borsódi Lajos, Herczog N., Mayer Aurél, öz. dr. Sztankovics Tivadarné, Haidegger Ödön, Mihálovics Ödöné, Ujvári Adolf, Benó Testvérek, dr. Mangold Samu, Prandel Rezső, Risztics György, Freund N., Nikolics Emil, dr. Milich Jakab, Langer Viktor, Abelsberg Lajos, Cvejánov Dusan, Kovács János, dr. Várady Imre, dr. Kardos Samu, Frank Lajos, dr. Nagy Dezső, dr. Handler Lázár 5-5 koronát, Popovics Pécsi Szilárd Magyar Pál, dr. Eibenschütz Miksa, Huber Gusztáv, dr. Löffler Armin, Klein Bernát, Popovics Pálné 4-4 koronát, Prandel János 8 koronát, Temmer testvérek, öz. Linyaszki Pálné, dr. Vinter Lajos, dr. Klein Mór, Meyer Henrik, Deutsch Samu Popovics A szén, dr. Györgyévits Milos, Mayer Rezsőné, öz. Dékity Ignác, Messinger Karolin, Hiller László 4 4 kor. (Folytatjuk.)

A hálósobák réme, a poloskák kiirtása eddig a lehetetlen dolgok közé tartozott. Mióta azonban a Löcherer Cimexionel történetek próbák, beigazolódtak, hogy Cimexin némesak az élő poloskát pusztítja el nyomban, de a Cimexin hatása folytán a peték rögtön kiszáradnak és többé ki nem kelnek. A Cimexin mindenütt használható, szövetet, butort, falat, vagy festést nem piszkít; nyomot vagy foltot nem hagy. Kapható: Kollarich gyógyszerárban Nagybecskerekben és a készítőnél: Löcherer gyógyszerésznél Bártfán. 34-135

Törvényszék.

A gyilkos alkohol.

A nagy pálinkamérgezés a bíróság előtt.

— Második nap. —

Nagybecskerek, január 18.

A nagybecskereki kir. törvényszék tegnap délután és ma délelőtt folytatta a tótaradáci pálinkamérgezés bűnyegében a tárgyalást, amely iránt tegnap délután és ma a közönség körében jóval nagyobb érdeklődés mutatkozott, úgy hogy a hallgatóság számára föntartott hely állandóan zsúfolva volt.

A tegnap délutáni tárgyalás.

Tegnap délután a szakértők kihallgatása történt meg, akik közül elsőnek Kellner József nagybecskereki gyógyszerész vallott. Elmondja, hogy neki is ajánlották a „tinctura fundamentalis”-t, amely szerből rendelt is. A szert szájvíz előállítására akarta felhasználni, azonban a szájvíz, melyet a tinctura fundamentalisból állított elő, már néhány órai állás után a rendes szeszből előállított, szájvíztől különbsé elváltozást mutatott, miért is a szeszt semmiféle szer előállítására nem használhatta.

Bokor Adolf szegedi gyógyszerész szintén rendelt a tinctura fundamentalisból, amelyet azonban csak kozmetikai és külső használatra szánt állati gyógyszerek előállítására használt fel.

Eisler Rezső droguista-segéd, aki annak idején Kovács drogériájában volt alkalmazva, azt vallotta, hogy jelen volt akkor, mikor Kovács Sándor a tinctura fundamentalisból rendelt. Határozottan emlékszik arra, hogy Kovács 96 fokos szesz gyanánt vásárolta a tinctura fundamentalist. Arra is emlékezik, hogy főnöke még kérdezte, miért nevezik a szeszt tinctura fundamentalisnak. Az utazó magyarázott is valamit Kovácsnak, ezt azonban már nem hallotta, mert időközben dolga akadt a drogériában s így nem is mondhatja, hogy milyen magyarázatot adott az utazó Kovácsnak.

Malár Manó vallomása szerint a tinctura fundamentalis mintegy 3 év előtt került forgalomba s mint szeszpótló, külső használatra szolgál.

Gyárfás Ödön szeszgyáros véleménye szerint a finomított metylalkohol színe és szaga vagy izre nézve rendkívül nehezen különböztethető meg a rendes metylalkoholtól.

Ugyanilyen értelemben nyilatkozott Vági Sándor nagybecskereki gyógyszerész is, hozzátéve, hogy a szert neki is kínálták, azonban hirtelen szüksége nem lévén szeszre, nem rendelt a tinctura fundamentalisból.

Ulsó tanuként tegnap délután Szekora József itteni gyógyszerész segédet hallgatták ki, atinek a vallomása teljesen megegyezett főnökének, Kellner József gyógyszerésznek a vallomásával.

Szekora kihallgatása után elnöklő Alföldy Ede törvényszéki elnök a tárgyalást ma délelőtt 9 órára elnapolta.

Ma délelőtt.

A ma délelőtti tárgyalást dr. Fialowski Béla nagybecskereki kir. törvényszéki orvos kihallgatásával nyitották meg. Dr. Fialowski törvényszéki orvos azt vallotta, hogy a tótaradáciák által ivott pálinkát ő maga is megkóstolta, de színre s izre nézve semmi gyanusát nem tapasztalt, úgy, hogy az első benyomása az volt, hogy a tótaradáciák tisztára alkoholmérgezésnek estek áldozatul. Elmondja még, hogy midőn orvosi segítséget szolgáltatandó kiment tótaradácsra, még a gyermekek közül is sokan kisebb-nagyobb mértékben részegek voltak. A betegeket görcsök lepték meg s arról panaszkodtak, hogy nem látnak. A községben halotta, hogy Zahorecz halottitórán mindenki annyit ivott, amennyi csak beléje fert s így kezdetben ő maga is azt hitte, hogy a tótaradáciákat a tulságos nagy mértékben ivott pálinka ölte meg.

Utána dr. Demkó Béla ellenőrző orvos szakértőt hallgatták ki. Demkó szintén azt mondja, hogy a metylalkohol izre s színre nézve csak igen nehezen különböztethető meg a rendes alkoholtól.

Az orvosszakértők kihallgatása után dr. Fialowszky Béla törvényszéki orvos felolvassa a boncolásról felvett jegyzőkönyveket, amelyek szerint az aradáci pálinkamérgezés összes áldozatait megöregött alkoholistáknak találták, mert valamennyiük szervezetében konstataáltak az alkohol okozta eiváltozásokat. A boncjegyzőkönyvek szerint a legőbb ember a tulságos nagy mértékben elvezett alkohol okozta szívhűzés következtében halt meg.

Szilágyi Lajos törvényszéki bíró ezután felolvasta Feletár Emil országos vegyésznek a szakvéleményét, amely szerint az aradáciak, jankahidiek és a Lambrecht Zsuzsanna által megivott pálinka maradáskában, nemkülönbben a Kovács pincéjében lefoglalt hordók egyikében metylalkoholt találtak s véleménye szerint ez okozta az elhunytak halálát.

Enöklő Alföldy Ede ezután felolvastatta az iratokat, köztük néhai dr. Plechl Szilárd, akkori megyei tisztifőorvosnak, az országos kémiai intézet vezetőjének, nemkülönbben az országos bírói vegyésznek véleményét, amelyek megegyeznek abban, hogy a metylalkohol által történt mérgezés esse ei forognak fenn.

Az indítványtélékek után elnök felhívja a királyi ügyészt a vádbeszéd elmondására.

A vádbeszéd.

Dr. Kovács Rókus királyi ügyész szépen kidolgozott, alapos és minden részletre kiterjedő vádbeszédében a vádlottra nézve nem tartja mentő körülménynek azt, hogy Kovács Sándor nem ismerte a tinctura fundamentalis név alatt vásárolt metylalkohol mérgező hatását s a legnagyobbfokú gondatlanságnak mondja, hogy a vádlott anélkül, hogy a tinctura fundamentalis név alatt vásárolt szeszt tisztábban megvizsgálta volna, pálinka készítésre használta fel. Ugyanilyen gondatlansággal vádolja Kozlovacsai Istvánt is s déltől délután 2 óráig tartott vádbeszédje végén kéri a törvényszéket, hogy úgy Kovácsot, mint büntársat, Kozlovacsai Istvánt tizenhat rendbeli gondatlanságból okozott emberölés vétsége miatt ítélje el. A vádbeszéd után az elnök a tárgyalást délután fél 5 órára halasztotta. Délután a védőbeszédre kerül a sor. Itélet csak késő este lesz.

TÁVIRATOK

Országgyűlés.

— A képviselőház ülése. —

— A bankvita. — Interpellációk. —

Budapest, január 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) A mai bankvita csak három ellenzéki szónokot emésztett meg, mert 2 órakor az interpellációkra tért át a Ház. Az ellenzék különben úgy látszik nem sokáig bírja lélegzettel s a vita elhuzását esetleges szónokhiányra való tekintettel úgy akarja biztosítani, hogy most minden szónokával határozati javaslatot nyújtat be, hogy így zárószóhoz jussanak s ezzel elnyújthassák a vitát.

Kabos Ferenc elnök nyitja meg az ülést s az elnöki előterjesztések során jelentést tett a legutóbb megválasztott képviselők mandátumairól.

Miután fölolvassák az interpellációs könyvet, melybe három interpelláció van bejegyezve, áttérnek

— a bankvita folytatására.

— Az első felszólaló ma Valencsics

Ferenc Justh-párti, aki nem fogadja el a javaslatot és csatlakozik Kossuth Ferenc valamint Földes Béla határozati javaslataihoz.

Utána a szintén Justh-párti Lovász Márton beszél a javaslat ellen s egyben külön határozati javaslatot nyújtott be az önálló bankról.

Somsich Tivadar gróf Kossuth-párti szintén a javaslat ellen beszél s ő is külön határozati javaslattal szolgál az önálló bankról.

E közben két órára járván az idő, a vitát holnapra halasztották s az

Interpellációkra

tértek. Hármán interpellálnak: Fráter Lóránt, aki multkor elmaradt operás interpellációját adja elő, Huszár Károly és Sümegi Vilmos.

Az ülés folyik.

A kormány József főhercegnél

Budapest, jan. 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) Kluen-Héderváry gróf miniszterelnök vezetésével ma délelőtt tisztelegtek a kormány tagjai József főhercegnél s tolmácsolták neki a kormány újévi jókívánságait.

Merénylet a francia parlamentben.

Budapest, január 18 (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Párisból sürgönyzik, a francia kamara tegnapi ülésén nagy riadalom volt. A karzatról ugyanis egy ismeretlen ember revolverrel háromszor rálőtt Briand miniszterelnökre. A miniszterelnököt azonban egyik golyó sem érte, de a mellette álló Mirmann közegészségügyi igazgatót egy golyó eltalálta. A parlament elnöke rögtön lezáratta az összes kijáratokat s a rendőrség kutatni kezdte a merénylőt, akit csakhamar el is fogott.

Budapest, január 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Párisból sürgönyzik, a merénylő egy Visolac nevű ember, akit nyomban a merénylet után letartóztattak s a rendőrségre vitték. Itt kihallgatták, miközben folyton szitkozódott. Azt mondja, hogy megakarta ölni a kormány tagjait.

Budapest, január 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) Legújabb párisi jelentések szerint Mirmann közegészségügyi igazgatót jobb combján érte a golyó, mely átfurta a combot s a ballábát horzsolta. Mirmann állapota súlyos, de nem életveszélyes. — A merénylőről ma megállapították, hogy örült.

A horvát helyzet.

Budapest, jan. 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Zágrábból jelentik, az összes politikai pártok erősen készülnek a legközelebb összeülő országgyűlésre. Azt mondják, hogy ez alkalommal véglegesen tisztázódní fog a helyzet.

Tolstói iratai.

Budapest, január 18 (A „Torontál” eredeti távirata.) Legújabb szentpétervári jelentések szerint Tolstói iratai nem vesztek el. Csupán Jasznapolyanában levő írásai közül veszett el néhány, a többi hátrahagyott írás azonban meg van.

Határidő-üzet.

Budapest, jan. 18. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tözsedéli zárlatkor a következő árakat jegyezték: Buza (januárra) 22'44 — Buza (áprilisra) 21'36 — Zab (áprilisra) 17'41 — Tengeri (májusra) 11'40 —

„PIPUL“-pasztilla
sósorszesz kivonat.

Legolcsóbb és legjobb házi szer minden reumatikus fájdalmaknál.

5-ször olcsóbb a kész sósorszeszénél, mert
1 „Pipul“-pasztilla ára 12 fill.
1 1/2 deci tiszta spiritusz ára 30 „
1/2 deci víz ára —
tehát 2 deci otthon készített sósorszesz ára 42 fill.
míg ugyanannyi kész sósorszesz ára 2 korona.

Gyártja: **Nikolits-gyógyszertár**
Nagybecskerek, Gabona-ter.

Törvényileg védve. — Ára 12 fillér. — Telefon 161

Felölts szerkesztő: **SOMFAI IÁNOS.**

NEGYVEN ESZTENDŐ.

— Főhívas előfizetésre —

Az új esztendő beköszöntésével a Délvidék legrégebb magyar lapja, a „TORONTAL“ jubiláris esztendőbe lép.

Az új esztendővel negyvenedik évfolyamát kezdi meg, ami a lap erejét, olvasóközönségének szeretetét és bizalmát tanúsítja.

Nem akarunk különös tündökléssel fölvonulni, csak egyszerűen jelentjük ezt, mikor a negyvenedik esztendő küszöbén az új esztendő alkalmából lapunk új előfizetést nyit.

Előfizetési díj:

Egész évre 24 kor.
Fél évre 12 kor.
Negyed évre 6 kor.
Egy hónapra 2 kor.

Lapunk eddigi hagyományaihoz híven a liberális haladás buzgó munkása marad továbbra is s gyors, pontos és hű hírgölgáltatást nyújt a közönségnek.

ne mulassza el az alkalmat ezen igazán páratlanul nevezhető csodás alkotást megismerni.



Legolcsóbb, legjobb, legtisztább világítás!

„Gátta-e már

„Radium gázizzólampát“?

Ha nem, siessen és ne mulassza el az alkalmat mielőbb megismerni!
Nincs korom, nincs füst, teljesen szagtalan, nincs bél, nincs tisztítás, veszély kizárva, legegyszerűbb kezelés, nem kell semmiféle bevezetés!

Minden lámpa önmagában véve fejleszti a szükséges gázt, hordozható és meglepően kellemes fehér, intenzív fényt ad

Olcsóságuknál fogva rövid idő alatt önmagukat kifizetik, mert 100 gyertyafény erősségű tiszta kellemes fehér fényük mellett

csak 2—2 1/2 fillért fogyasztanak óránként.

A „Rádium“ izzólámpa felső basinjába, „Rádium-olaj“ használatát, melyet minden állomásra bérmentve szállítok

Lakások, irodák, vendéglők, folyósók, termek és utcák világítása!

Lámpák izzófényegővel már 22 koronától kezdve!

Tessék részletes illusztrált árjegyzéket kérni! Számtalan elismerő levél!

Üzletemben bárkinek üzembe helyezve bemutatom; esetleg kivanatra megbízottamat kiküldöm!

A „Rádium“ izzólámpa Auer világhírű találmányával az Auer égővel van ellátva

Telefon 223. **Berényi Bódog** Alapítva 1870.

vas- és érczárkereskedés **Nagybecskerek.** 36—104

Lámpák izzó fényegővel már 22 koronától kezdve!

Fekete mén

gyönyörű szép, 4 éves, 174 cm. magas, fedezésre alkalmas, igazolvánnyal ellátva

azonnal eladó.

Klein Bernát

Nagybecskerek.

133—3.1

361. sz. 1911.

A törökbecsei járás főszolgabírájától.

Pályázati hirdelmény.

Torontálvármegye törökbecsei járásához tartozó TARRAS községben üresedésben levő s 288 korona évi fizetéssel és a szabályrendeletileg megállapított látogatási díjakkal javadalmazott **községi bábai állásra** ezennel pályázatot hirdetek.

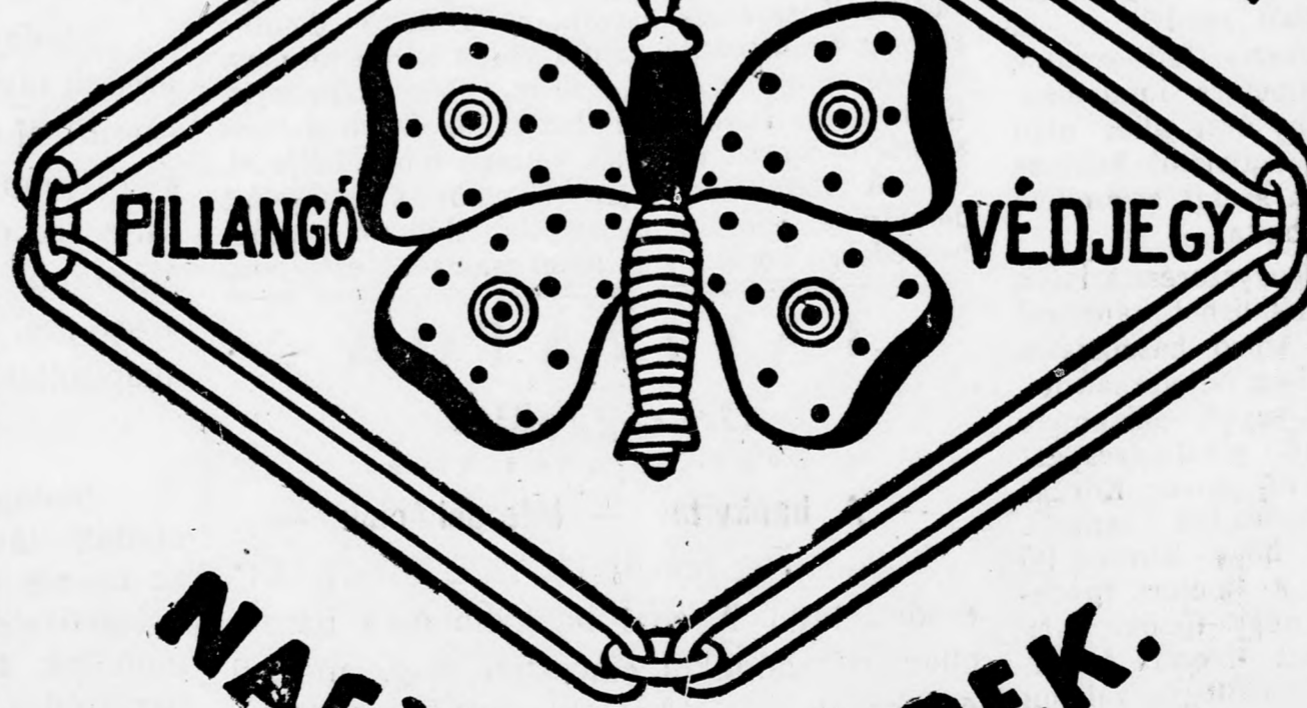
Felhívom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1908. évi XXXVIII. t.c. 27. és 28. §§-ai értelmében kellően felszerelt kérvényüket folyó évi február hó 12-ig hozzám nyújtsák be.

A később érkező kérvényeket nem fogom figyelembe venni.
Törökbecse, 1911. évi január hó 15.

Dr. Csávósy Ignác,
főszolgabíró.

134—3.1

TORONTÁLI CIPŐGYÁR



NAGYBECSKERÉK.

Torontáli cipőkben nagy választék.

Torontáli cipőkben nagy választék.

Galosni, báli cipő, báli legyező, báli ruhadíszek

Benó Testvérek ezelőtt **Kokits A. F.**

divat-, rövid- és játékkereskedés

Nagybecskerek.

Telefon 201.

Telefon 201.

Torontali h. é. vasutak és Temesvár—Módosi h. é. vasut menetrendje. Érvényes 1910. évi október hó 1-től.

Main railway schedule table with multiple sections: Zsombolya-Nagy-Becserek, Nagy-Becserek-Pancsova-Józsefváros, Szécsány-Versecz, Számos-Antalfalva, Temesvár-Józsefváros-Módos. Includes columns for station names, departure/arrival times, and train numbers.

Jelmagyarázat. *) Feltételes megállás fel- vagy leszálló utasok számára. Megjegyzések. 1. Az állomások neve mellett balról álló időadatok felül...

11657/1910. tkvi szám.

135-1.1

Arverési hirdetmény és feltételek.

A nagybecskereki kir. törvényszék, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a magy. kir. államkincstár végrehajthatónak, Kadarján Giga románécskai lakos végrehajtást szenvedő elleni 318 kor. 16 fill. tökekövetelés és jár. iránt folytatott ügyében a csatlakozott végrehajthatóknak tekintendő Gilezán Miuca és társainak 258 kor. 70 fillér és jár.-ból álló követeléseik kielégítése végett is az árverést elrendelte.

Ennek folytán a nagybecskereki kir. törvényszék területén levő, a Románécska község 433. sz. tljkvben A. I. 1. sor. 579. hrsz. a. felvett 390 ööl belteleken levő s Kadarján Giga tulajdonát képező 453. öi. sz ház és a 292 ööl beltelek haszonélvezetére 868 korona kikiáltási árban az 1911. évi február hó 21-ik (huszonegy) napján d. e 10 órakor Románécska község-házánál megtartandó nyilvános árverésen a következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni.

1. Ha a megállapított kikiáltási áron felül ígéretet senki sem tenne, az árverésre kitűzött birtok a megállapított kikiáltási ár 2/3-nál alacsonyabb áron az árverésen el nem adható.

2. A végreh. novella 21. § a értelmében a kincstár, mint árverelő bánatpénzt letenni nem köteles. Nem kötelesek bánatpénzt letenni az 1889. évi XXX. t.-c. 10. §-ának második bekezdése alapján adómentes záloglevelek kibocsátására jogosított és Budapesten székelő részvénytársaságok és szövetkezetek, valamint az 1898. évi XXIII. t.-c. alapján alakult központi hitel-szövetkezet, a javukra zálogjoggal megterhelt ingatlan elárverezésénél. Abban az esetben, amelyben az árverelő a törvény

értelmében a bánatpénzt elveszti, az e §. szerint a bánatpénz letétele alól felmentett árverelő a telekkönyvi hatóság felhívásának kézhezvételétől 8 nap alatt a bánatpénznek megfelelő összeget bírói letétbe helyezni köteles.

A most említettek kivül a többi árverezni kívánók tartoznak az ingatlan kikiáltási árának 10 százalékát készpénzben, vagy az 1881. évi november 1-én 3333. szám alatt kelt m. kir. Ig. min. rendelet 8. §-ában jelölt óvadékképes érték-papirokban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881: LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni és a vevő köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékaig kiegészíteni. A bánatpénz letétele alól felmentett árverelő azonban a bánatpénz kiegészítésének megfelelő összeget nem köteles letenni.

Ha az árverelő ennek a kötelezettségének eleget nem tesz, ígérete figyelmen kívül marad és a haladéktalanul folytatandó árverésben részt nem vehet.

Ha az árverés folytatásában senki sem tesz újabb ígéretet, előbb azonban más is árverelt, az ingatlan az által, illetőleg több ily árverelő közül a legtöbbet ígéro által megvetnek kell kijelenteni. Ha ez az ígéret a kikiáltási árt meghaladja, az előbbi bekezdés szabályait kell alkalmazni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt ezen kir. törvényszék tkvi irattárában és Románécska község-házánál megtekinthetők.

Nagybecskerek, a kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóságnál, 1910. évi november 28.

Rektorisz Károly, kir. törvény-zéki bír.

1080. sz. 1911.

Torontáivármegye alispánjától

Pályázati hirdetmény.

A nagykikindai vármegyei köz-kórháznál ujonnan szervezett osztály-orvosi állásra pályázatot hirdetek.

Felhivom mindazon orvostudor urakat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy minősítésüket és eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal folszerelt kérvényüket folyó évi február 10 ig nálam benyújtani sziveskedjenek, mert az elkésletlen beérkezett kérvények figyelembe nem vétetnek.

Javadalmazás: Fizetés 2000 korona, Lakbér 450 korona.

A kinevezendő orvos tagja a megyei tisztai nyugdíjintézetnek.

Nagybecskerek, 1911. évi január 14

Jankó, alispán.

121-32

1085. sz. 1911.

Torontáivármegye alispánjától

Pályázati hirdetmény.

A z s o m b o l y a i megyei köz-kórháznál ujonnan szervezett osztályorvosi állásra pályázatot hirdetek.

Felhivom mindazon orvostudor urakat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy minősítésüket és eddigi alkalmaztatásukat igazoló bizonylatokkal folszerelt pályázati kérvényüket 1911. évi február 10-ig nálam nyujtsák be, mert az elkésletten beadott kérvények nem fognak figyelembe vétetni.

Javadalmazás: Fizetés 2000 korona, Lakbér 540 korona.

A kinevezendő osztályorvos tagja a megyei tisztai nyugdíjintézetnek.

Nagybecskerek, 1911. évi január 14.

Jankó, alispán.

122-32

Szeged — nagykikinda — nagybecskereki egyesült h. é. vasut. — Ervényes: 1910. október hé 1-től.

Table with train schedules for Szeged-Karlova-Nagybecskerek and Nagykikinda-Karlova. Columns include 'Oda' (Departure) and 'Vissza' (Return) with various train numbers and times.